

Kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun
Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Saksbehandler: Robyn Grønseth

Oslo 10. januar 2025

FFOs krav til statsbudsjettet 2026

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) er paraplyorganisasjon for 88 organisasjoner av funksjonshemmede og kronisk syke, med til sammen mer enn 370 000 medlemmer. FFO jobber for full samfunnsmessig likestilling og deltakelse for mennesker med funksjonshemming, kronisk sykdom og deres pårørende.

Ett av FFOs viktigste arbeidsområder er å gi innspill til de årlige statsbudsjettene. I november sendte vi over våre hovedkrav til regjeringen for statsbudsjettet for 2026:

1. Funksjonshemmedes menneskerettigheter må ikke være avhengig av kommuneøkonomi
2. Flere må inn, og færre må ut av jobb

Det er viktige områder for mennesker med funksjonsnedsettelse og deres mulighet til å leve gode og likestilte liv.

Her følger FFOs krav til statsbudsjettet for 2026 på Kunnskapsdepartementets område:

- Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering og Statped
 - Videreføre bevilgningen til Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis over kap. 226, post 21 til en totalbevilgning på minimum 150 millioner kroner.
 - Etablere en skoleeierutdanning over kap. 226, post 22, med formål å sikre at skoleeiere har gode forutsetninger for styring basert på nasjonale mål og oppdatert kunnskap om kravene til god kvalitet i skolen.
 - Opprette flere studieplasser over kap. 226, post 21 for master i spesialpedagogikk og andre profesjoner i laget rundt elevene der det er knapphet i dag.
 - Øke bevilgningen til Statped over kap. 230, post 01 med minimum 30 millioner kroner.
 - Vurdere å innføre statlig tilskudd til vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring.
- Sikre tilrettelagte digitale læremidler
 - Øke bevilgningen til Tilskot til læremiddel (kap. 220, post 70) til minimum 110 millioner kroner for å bidra til å redusere etterslepet i produksjonen av tilrettelagte læremidler.
 - Bevilge minimum 20 millioner kroner til Statped (kap. 230, post 01) til produksjon av læremidler
- Gjennomføre veikart for universell utforming av skoler 2035

- Etablere en egen tilskuddsordning med 400 millioner kroner over kap. 225 Tiltak i grunnopplæringa, kombinert med en tidsfrist, 2035, for å sørge for at landets skoler blir universelt utformet.
- Komme med en forskrift forankret i plan- og bygningsloven § 31-4, der 2035 settes som frist for universell utforming av skoler.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering og Statped

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk har blitt bygd opp siden 2020 og skal være en varig ordning fra 2025. FFO erfarer at man fortsatt er langt unna å ha nådd målene med kompetanseløftet, og er redd for at uten en videreføring av midlene vil dette renne ut i sanden. Vi ber derfor regjeringen om å videreføre bevilgningen på minimum 150 mill. kr til kompetanseløftet i 2026.

Utdanning for laget rundt eleven

Kompetanseløftet er et tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten for å sikre at spesialpedagogisk hjelp når barna som trenger det. Målet er at alle barn og unge får et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole. Barnehage- og skoleeiere har ansvar for å sikre nødvendig kompetanse for å nå målene i kompetanseløftet. Man er fortsatt langt fra å nå disse målene, og FFO mener en skoleeierutdanning kombinert med flere studieplasser for profesjoner i laget rundt eleven er nødvendig, herunder spesialpedagoger.

Statlig spesialpedagogisk støttesystem - Statped

Statped skal etter sitt nye mandat rette sin virksomhet mot elevgrupper med komplekse lærevesker, som det ikke kan forventes at hver kommune og skole kan ha kompetanse på. I den forbindelse er det tidligere kuttet betydelige midler til Statped, som er overført til kompetanseløftet. Vi viser til begrunnelsen i budsjettproposisjonen for å ikke gjennomføre planlagte kutt i 2024:

« (...) Statped får gode rammer til å ferdigstille dei faglege omstillingsprosessane i 2024, utan at eit større kutt går ut over tenestetilbodet til målgruppene Statped har ansvar for »

Kommunene og skolene er fortsatt ikke i stand til å på en tilfredsstillende måte ivareta elevgruppen Statped ikke skal ha ansvaret for, og samtidig skal Statped ivareta elever med komplekse lærevesker. Bevilgningen til Statped må økes med 30 mill kr i 2026.

Statlig tilskudd ved vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring

Høstens debatt om kommuneøkonomi har vist at kommunene sliter med å gi gode tjenester til innbyggerne, herunder også støtte til elever med behov for særskilt oppfølging. Noen skoler venter for lenge med å henvise elever til utredning hos PPT, og de sliter også med å følge opp elever som får vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring. FFO mener det må ses på om staten kan støtte skolene med et tilskudd knyttet til gjennomføring av individuelt tilrettelagt opplæring. Det kan skje gjennom et nytt kapittel i statsbudsjettet, eller legges inn i kap 225 eller 226.

Tilrettelagte digitale læremidler

Det er viktig at dagens læremidler ikke er ekskluderende. Likevel opplever elever i dag at digitale læremidler ikke oppfyller lovpålagte krav til universell utforming¹. FFO ber om at det sikres en nasjonal godkjenningsordning for å sikre universelt utformede digitale læremidler i skolen.

Behov for økt tilsyn, tilsynet har en viktig rolle for å kontrollere læremidlene og følge opp saker i diskrimineringsnemnda på dette området. Vi viser til krav i DFD om behov for økte midler til tilsynet for UU av IKT.

Vi ber om at bevilgningen til læremiddel (kap. 220, post 70) økes til minimum 110 millioner kroner for å bidra til å redusere etterslepet i produksjonen av tilrettelagte læremidler. Videre ber vi regjeringen om å bevilge minimum 20 millioner kroner til Statped (kap. 230, post 01) til produksjon av læremidler.

Gjennomføre veikart for universell utforming av skoler 2035

En inkluderende skole er et politisk mål, og det kanskje viktigste inkluderingstiltaket for elever med funksjonsnedsettelse er at de kan gå på sin nærscole, sammen med sine venner og naboer. I dag er bare 35 prosent av skolene universelt utformet, mens åtte prosent er helt utilgjengelige². Dette får konsekvenser for utdanning, jobb, lønnsinntekt og samfunnsdeltagelse senere, og dermed også for samfunnets bærekraft og kostnader. Men man ligger mange år etter planen for universelt utformede nærskoler, og må dessverre skyve fristen frem, til 2035.

Vi ber primært om en tilskuddsordning øremerket dette formålet. Oslo Economics har anslått at det i første gjennomføringsår er behov for 400 mill kr til å kartlegge og komme i gang. Regjeringen innførte i statsbudsjettet for 2024 en satsing på læringsarenaer og større utstyr som bidrar til mer praktisk og variert opplæring som forslås finansiert både gjennom en tilskuddsordning og rentekompensasjonsordning³. Det kan være en alternativ modell også for finansiering av veikartet for universell utforming av skoler.

Uansett hvilken finansiering man velger å gå for *må* den kombineres med en forskrift som setter 2035 som absolutt tidsfrist for når alle landets skoler skal være universelt utformet.

Dette vil bidra til å oppfylle utdanningsmålene i FNs bærekraftsmål fire om utdanning og CRPDs artikkel 24 om retten til skole.

Anmodning om møte

FFO ber med dette om et møte med politisk ledelse i departementet for å gjennomgå våre krav til statsbudsjettet for 2026.

¹ Barneombudet, Likestillings- og diskrimineringsombudet og Blindeforbundet deler vår bekymring.

² <https://ungefunksjonshemmede.no/ressurser/prosjekter/universell-utforming-av-grunnskolen-hvor-er-vi-i-2020/>

³ Kap. 226 post 61 og kap 225 post 65.

Med vennlig hilsen
Funksjonshemmedes fellesorganisasjon

Eva Buschmann
Styreleder

Lilly Ann Elvestad
Generalsekretær

Kopi: Kontaktutvalget med regjeringen v/Kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffery